

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joi și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhiepiscopale Sibiu, strada Măcelarilor 47
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 80 cr
pentru fie-care publicare.

La cestiunea fondului de pensune preoțesc.

Sibiu, 24 Maiu.

II.

Arătăm în articolul precedent cauzele, pentru cari au trebuit să se ia alte măsuri și alte baze la înființarea fondului, rămâne acum ca să ne facem seamă cu partea materială, care la tot casul este de cea mai mare importanță.

Dela singuraticii preoți am primit în direcțiunea acésta o mulțime de informațiuni.

Unii ne scriau, că sumele pensiunilor sunt cam mici și ei ar fi fost în stare să solvască atât o tacsă anuală cât și o tacsă fundamentală mai mare, numai ca să se asigureze lor și eventual orfanilor lor o pensune mai măriror.

Dela alții am primit érași scrisori, în cari se plâneau, că cu greu vor pute solvi pe anii serviți deja tacsele anuale și tacsă fundamentală și vor trebui mulți să începă a solvi numai cu anul 1892 tacsele anuale din motivul acesta. Să înțelege, că atari beneficiarii să scurteză ei în drepturile lor garantate în statut, dar lipsa și nevoia e mai tare ca voința și ca puterea lor.

Nici unul din cei ce ne au scris până acum, nu s'a plâns, că rău s'a făcut ce s'a făcut, fie-care avea un cuvânt de mulțumită pentru factorii, cari au conlucrat la finalizarea acestei cestiuni.

Le răspundem celor de categoria primă. Este prea adevărat, că pensiunile sunt statorite cu sume modeste, dar ôre ceva nu este mai mult ca nimica, ce a fost până acum.

Ați sunt 350 văduve în archidieceasă, cari abia la câte 3—4 ani pot fi împărțite cu un ajutoriu de câte 10—15 fl.

În viitoriu nu are să fie așa.

Un preot, care a servit 30—40 de ani, dacă móre, scie, că văduva lui preotăscă primesce 100 fl. pensune, scie că copii minoreni cu toții laolaltă încă primesc o altă sută și din acei bani se ajută după împregiurările noastre destul de bine. Rev ar fi la tot casul pentru cei ce mor după un serviciu de 12—15 ani, și au mulți copii, cari au să mērgă la școlă și multe trebuințe în decursul timpului până ce se aședă. Biserica a fost cu considerare și la aceia, cari au prestat servicii de învățatori aședati definitiv, ca să li se numere anii de serviciu numai ca să aibă mai mulți ani pentru eventualități de nenorociri prin mórte. Și în casul acesta văduva capătă la an preste o sută de florini cu băeți cu tot și pe lângă căsciora ce o are, pe lângă moșiora ce o a agonisit preotul până ce a fost în viață, totuși nu este avisată văduva la mila străinilor.

Nu este însă eschisă posibilitatea ca după 5 ani de zile punctul privitoriu la suma pensiunilor să se schimbe.

Atērnă dela aceia, că cum vor corespunde preoții nostri îndetoririlor lor, cum vor îngriji ca să se încasseze contribuțiile anuale dela parochii și de discul ce se va purta în cele două zile ale anului. Aici este vorba de interesul tuturor preoților.

Aici fie-care e angajat cu reputațiunea lui de om de omenie, de om solid, ca să lucre spre a lua lucrurile un curs normal și să încurgă acele venituri cu totă promptitudinea.

Dacă așa se va urma, cinci ani vor fi de ajuns ca sinodul archidieceșan să se convingă, că în adevăr a creat o instituțiune, la care conlucră fie-care cu zel și bunăvoință chiar și atunci, când ale lui împregiurări familiare ori personale nu ar fi tocmai de natură atât de ardetore, cum sunt ale colegului sau vecin și ale altor confrăți preoți.

Totul dar atērnă dela zelul, dela bunăvoința cu care va fi îmbrățșată acésta cauză comună pentru toți preoții, de interes pentru toți funcționarii bisericești de sus până jos.

Cu mult mai greu este a tracta cestiunea din punctul de vedere al acelora, cari se tânguesc, ca sunt rău situați, că nu sunt în stare a solvi pe 10 ani tacsă anuală pentru anii de serviciu și eventual pentru mai mulți ani.

Ar trebui să desperăm în adevăr, dacă ar fi mare numărul acelor confrăți ai noștri, cari nu ar pute solvi d. e. pentru 10 ani de serviciu tacsele anuale cu 4 fl. cari ar da o sumă de 40 fl. și tacsă fundamentală după categoria de cl. III. computată ér cu 40 fl. Un atare preot ar fi în adevăr de compătimit, dacă nu ar pute în 4 rate face ori cum și cum, ca să-și asigure lui la cas să devină neap de serviciu, ori familiei lui la cas de mórte, o pensune fie cât modestă.

Nu am scie să ne dăm seamă, cum a fost posibil ca cineva să fie 10 ani preot, fără să fi pus la o parte în un an 8 fl.

Nu în bani, dar în vite, ori în pământ. Și în atare cas, chiar o vită să vëndă, chiar o parcelă de pământ să o înștrăineze și tot e detoriu să o facă pentru copii lui. Numai nepăsarea cea mai neescusabilă l'ar pute mântui, dar nici ea. Ar fi în adevăr de compătimit biserica noastră, dacă în sinul ei ar număra mulți funcționari atât de decăduți. Să sperăm, că nu va fi nici unul. Să ne punem nădejdea în Dēu și fie-care la rëndul său să alerge cu drag ca să profite de ocaziunea oferită pentru de a nu ajunge obiect de ris ori de compătimit în ochii publicului, care și așa în timpul din urmă nu

are prea multe simpatii pentru preoțime. Preste tot străinii cu cari venim în contact și de și, ici colea și câte un semidoct de ai noștri au contribuit mult ca să micșoreze vada preoțimeii noastre, avem însă cuvânt să credem, că lucrurile se vor schimba în spre bine și preoții vor fi cei dintâi, cari prin purtare corectă, prin soliditate și prin virtute se vor scie impune și rehabilita așa cum trebuie.

Statutele în tectul votat se vor publica, protopresbiterii noștri vor esplica preoților subalterni diferiții §§-i, categoria în care vine fie-care sumă, ce are să o solvască și după instrucțiunile ce vor primi dela centru la tot casul vor priveghia, ca toți să corespundă invitărei, ce li se va face, tocmai spre binele și în interesul lor.

Aici capacitate multă nu trebuie. Trebuie însă grijă ca în curând să vină biserica în poziția aceea favorabilă, ca să pótă nu numai solvi pensiunile, de cari e vorba, ci să le și mărescă după putință și împregiurări.

Aceste am ținut de datorința noastră de publicisti a le scrie, drept răspuns acelor confrăți, cari ne-au trimis articuli spre publicare, unii în o direcțiune, unii în alta, ca să scie fie-carele, cari sunt în punctul acesta vederile, de cari au fost conduși cei ce au pus la cale aceste statute și de ce s'a făcut așa și nu altminter.

Sinodul archidieceșan.

Ședința XI, ținută la 19 Maiu, 1891.

Ședința se deschide la 9 ôre a. m.

Se cetesce protocolul ședinței a IX, din 18, Maiu a. c. — se autentică.

Deputatul Valeriu Bologa face următoarea interpelare:

Din ce motive n'a satisfăcut Ven. consistoriul concludului sinodal din anul trecut Nr. 82 cu privire la clădirea unei case nouă corăspunțitoare de închiriat în sumă cam de 100.000 fl., în locul caselor celor vechi din strada Cisnădiei Nr. 7, și din strada Ierni Nr. 26 și 28?

Escelenția Sa I. P. S. D. arhiepiscop și metropolit răspunde:

Deore-ce planul nu e încă statorit spre acest scop, consistoriul nu s'a putut pronunța, dar lucrările pregătitoare sunt în curgere și se vor continua.

Interpelantele se declară mulțumit cu răspunsul Escelenției Sale, își rezervă însă dreptul a veni cu o propunere în cestiune, — spre sciință.

FOIȚA.

Viața viitoare după sciință

de
Louis Figuier.
(Urmare.)

Mulți bărbați au suferit însă din cauza principiilor lor.

Francisc Bacon a fost pedepsit de eclesticiilor englezi.

În Francia, ilustrul Descartes fu totă viața ră-tăcitoriu și esilat. El era urmărit în toate părțile de ura evlavioșilor, el, omul religios, filosoful spiritualist prin escelență, el a cărei ortodocsie era adencă și adevărată, el care nu pronunța deu, nu rostia, nici audia nici odată numele lui D-deu fără de a-și des-coperi capul ca semn de respect. Dar era astronom și prin urmare dușmanul bisericeii!

Învățatul iesuit Fabri, pus în închisóre, la Roma, pentru că ar fi rostit într'un discurs, că „mişcarea pământului odată demonstrată, biserica va trebui să interpreteze într'un sens figurat pasagiile scripturei, care sunt contrarii acestui principiu.”

La aceeași epocă, adică pela 1630, Galileu era urmărit cu înverșunare de preoți-romani. Publicarea nemuritoarelor lui dialoguri, unde doctrina miș-cării pământului era stabilită cu alte adevăruri noi

ale astronomiei și fizice, ridică o furtună de grozăvii, cari nu trebuiau să se sfârșescă decât la mórtea nenorocitului florentin. Și ceea ce dovedesca mai bine, că papa Urban VII, nu persecuta pe Galileu, după-cum s'a dis, pentru neînsemnate certe personale, dar că era religiunea creștină pe care papa voea să o ferască sau să o răsbune, este corespondența pe care ómenii ce încungiurau pe Urban VII întreținură cu Galileu în timpul procesului lui.

Aceste scrisori se găsesc reunite în interesanta noțiță lăsată de reposatul Trouessast, profesor la facultatea de sciință din Poitiers, care e întitu-lată: Galileu, misiunea lui științifică, viața și procesul lui; publicate la Poitiers în 1865.

Apăburațiunea lui pompșă, și umilita lui ținută înainte judecătorilor sf. colegiu, putură numai să scape pe Galileu de flăcări. Regul, care arse în 1825 cadavrul lui Antonio Dominis, fumega încă pe câmpul Florei și din biserica mănăstirei sf. Minerva, unde se lăpăda de doctrina lui, nenorocitul bătrân putea zări teatrul celui supliciu. Restul vieței lui Galileu se scurse într'o captivitate, într'un esil continuu, în vila lui Arcetri, unde orice liber-tate pentru a lucra îi era luată. Biserica nu putea erta acestui mare om lovitura fatală și nereparabilă, ce i-o dedu-se, popularisând noua astronomie.

În Francia, asemenea, catolicii înțelegeau foarte bine, că descoperirile astronomice trebuiau să res-

tórne vechia teologie. Gassendi, profesor la colegiu, oracul științific al timpului său, credea, că pământul se mișcă, și părintele Cazre, rectorul colegiului din Dyon, căuta să-l întorecă dela acésta credință, arătându-i urmările teologice într'o curiosă scrisóre pe care D. Trouessast a tradus-o din latinesce și a publicat-o în notița lui asupra procesului lui Galileu: „gândesce-te mai puțin, scria P. le Cazre lui Gassendi, la ceea ce gēndesci pôte tu singur, decât la ceea ce vor gāndi cea mai mare parte din ceilalți, cari, târșiți de autoritatea ta sau de judecățile tale se vor convinge, că globul pământesc se mișcă printre planete. Ei vor concludé întâiu, că, dacă pământul este fără nici o îndoială, una dintre planete, cum își are locuitorii, e de cređut și în cele lalte și că ei nu lipsesc nici în stelele fixe, că ei sunt de o natură superiöră. De aci s'ar pune la îndoială Genesa, care dice, că pământul a fost făcut înainte astrilor, cari au fost creați numai a 4-a și pentru a lumina pământul și a mēsură anotimpurile și anii, Astfeliu toate adevărurile evangheliei s'ar părea suspecte. Ce dic? Astfeliu se va întâmpla cu totă credința creștină, care presupune și ne învață, că toți astrii au fost produși de Dumnezeu creatorul, nu pentru locuinața altor ómeni sau alor creaturi, dar numai pentru a lumina și îndestula pământul cu lumina lor.

(Va urma.)

În legătură cu numărul precedent, deputatul V. Bologa, având în vedere faptul, că după referințele actuale din Sibiu, cel mai avantajos mod pentru investirea de bani ar fi zidirea unui hotel, — propune:

Concluzul sinodal, Nr. 82 din anul trecut, cu privire la clădirea unei case nouă corespunzătoare de închiriat în sumă cam de 100,000 fl., în locul caselor celor vechi din strada Cisnădiei Nr. 7. și strada Iernii Nr. 26 și 28, să se contempleze astfel: edificiul ce e a se clădi în acest loc din fondul seminarului să fie un hotel, întocmit după toate recerintele moderne, a cărui clădire să se începă într-un cât se va pute încă în decursul anului curent, — se predă comisiunii financiare.

La ordinea zilei comisiunea organizatoare. Raportorul acesteia Dr. I. Mihu referă;

Cu privire la raportul consistoriului archidieceșan ca senat epitropesc din 15 Aprilie 1892, prin care se înainteză sinodului regulamentul seminarial spre reviziune și aprobare, — la propunerea comisiunii sinodul decide:

Se remite consistoriului archid. pentru a se asculta și părerea corpului profesoral dela seminar, în ceea ce privește planul de învățământ și pentru a se arăta în mod mai amănunțit condițiile, sub cari crede consistoriul, că s'ar pute aplica institutul pentru lucrul de mână.

Cu privire la propunerea dep. M. Voilean pentru modificarea §. 25, din regulamentul afacerilor interne referitor la diurnele deputaților sinodali, — la propunerea comisiunii sinodul cu unanimitate de voturi hotărăște, — să se modifice §. 25, din regulamentul afacerilor interne ale sinodului, în următorul text:

Deputaților sinodali le compet pe timpul sesiunii sinodale diurne de 3 fl. la zi.

Pentru deputații sinodali cu locuința afară de Sibiu se mai normează următoarele;

a) pe lângă zilele de prezență li-se mai socotesc diurne pe două zile, una pentru venire, alta pentru întoarcere;

b) pentru zilele de prezență le compete bani de cuartir câte 2 fl. la zi;

c) drept spese de călătorie li-se rebonifică a cea sumă, ce se plătește dela locuința deputatului până la Sibiu și retour; ér dacă între locuința deputatului și Sibiu nu e legătură directă pe calea ferată, în acel cas pentru distanța până la Sibiu, resp. până la cea mai de aproape stațiune a căii ferate tour și retour, li compete deputatului 7 cr. de kilometru.

Spesele de călătorie însă se plătesc numai în proporția zilelor de prezență.

Cu privire la propunerea deputatului F. Herman de a se face pași necesari pentru modificarea legilor statului ce se refer la agendele noastre bisericești și școlare, — la propunerea comisiunii sinodul decide, — se transpune consistoriului archidieceșan spre studiere și raportare în sesiunea viitoare a sinodului.

Cu privire la raportul consistorial din 13 Aprilie 1891 Nr. 2590, epitr. prin care se aștern rațiunile fondurilor archidieceșane încheiate pentru anul 1890, — la propunerea comisiunii sinodul ia următorul conclud: aflându-se, că rațiunile fondurilor archidieceșane încheiate pentru 31, Decembrie 1890, sunt în deplină conformitate cu cărțile și inventariile ținute în regulă, ér supererogatele în sumă de 2099 fl., 10 cr, fiind justificate:

Sinodul aprobă aceste rațiunii, încuviințeză supererogatele făcute în suma mai suspomenită și dă consistoriului archid. absolutiv în ce privește aceste rațiunii.

Cât pentru viitor se însărcinează consistoriul archid. ca acele sume bugetari, cari până la 30 Iunie al următorului an bugetar nu se ridică, se le incorporeze la respectivele fonduri, ér asemnarea și solvierea mai târziu ale acestor sume, numai pe temeiul unui conclud prealabil al sinodului archidieceșan, pôte urma.

Cu privire la raportul consistorial din 13 Aprilie a. c. Nr. 3445 epitr. prin care se arată, că s'au revădit rațiunile tipografiei archidieceșane pe anii 1883—89, la propunerea comisiunii financiare, — sinodul ia raportul la cunoștință, consimțind pe deplin cu înviațiunile date de către consistoriu comisiune administrative a tipografiei archidieceșane, în drumându-o pe acesta, că afară de rațiunii în sensul §. 2 al regulamentului resp. se subșternă în fie-care an sinodului prin consistoriul archid. raportu general, din care în special pentru anul curent să fie evident.

- a) organizarea conducerii generale, tehnice și comerciale a tipografiei și librăriei;
- b) organizarea controlului în ambele și;
- c) gestiunea în totalitate și rezultatele ei.

Tot comisiunea financiară raportază prin referentul Dr. I. Mihu:

Asupra raportului consistorial din 13 Aprilie 1891 Nr. 2673 epitr. prin care subterne bugetul fondurilor și fundațiilor archidieceșane pro 1892 spre reviziune și aprobare, — la propunerea comisiunii sinodul decide:

Bugetul fondurilor și fundațiilor archidieceșane pro 1892 se aprobă pe lângă modificarea (pas. 5.) din erogatele dela Nr. X Fundațiunea Șaguna, care sub titlul: spese de călătorie membrilor, se urcă la 300 fl. astfel aprobat bugetul se alătură la protocol sub./

La ordinea zilei alegerea asessorilor în senatul școlar și epitropesc, pe un nou period de 3 ani, conform §-lui 116 din statul organic.

Se suspendă ședința pe 4 minute, pentru consultare. După redeschiderea ședinței Escelenția Sa Inalt president poftesc ca bărbați de încredere pe deputații V. Dămian și Dr. L. Bran de Lemény, și numai decât se procede la alegere întâiu pentru senatul școl. prin votare secretă cu ședule.

La apelul nominal votază 45 deputați cu ședule. Încheindu-se votarea se procede la scrutin și se constată rezultatul, ce l'am publicat în un alt număr.

Comisiunea financiară, prin referentul Dr. I. Mihu, raportază asupra propunerii deputatului Valeriu Bologa de a se completa concludul sinodal Nr. 82 din anul 1890 prin următorul adaus:

Să se zidescă un hotel corespunzător cerințelor moderne în locul caselor vechi din strada Cisnădiei Nr. 7 și strada Iernii 26 și 28, începându-se lucrările, într-un cât se va pute încă în anul curent. Deóre ce concludul pomenit nu eschide posibilitatea zidirii unui hotel pe terenul de sub întrebare, la propunerea comisiunii, — sinodul trece la ordinea zilei preste această propunere:

Pentru autenticarea protocolului ședinței X și XI, din 18 și 19 Maiu a. c. sindul ia următorul conclud:

Autenticarea protocolului ședinței a X și XI, din 18 și 19 Maiu a. c. să se facă prin o comisiune sinodală, care se va întruni mâine sub presi-denta Escelenției Sale în rezidența arhiepiscopescă la 12 ore. a. m. compunându-se din acei deputați sinodali, cari invitați acum în general, se vor prezenta la actul autenticării. Depe autenticare să se ia notiță la sfârșitul protocolului.

Fiind eshauriate, obiectele pentru sesiunea actuală, Escelenția Sa constată cu bucurie, că afacerile bisericești noastre au luat un curs normal și că reprezentanții clerului și poporului trimiși spre a conlucra la consolidarea instituțiilor noastre, au contribuit și de astădată la resolvirea chestiunilor a căror importanță nu se pôte denega. Mulțămesc deci bunului Dumnezeu, că a fost în poziție a conduce și acest sinod, și doresc ca toți membrii să se întorcă în pace la vetrele lor, răspândind rațele luminei evanghelice întru zidirea poporului. Impărțind binecuvântarea archiepiscopescă, declară de încheiată sesiunea sinodului archidieceșan pe anul 1891.

La cuvintele Escelenției Sale I. P. S. D. archiepiscop și metropolit, Ilustritatea Sa D. cavalier de Pușcariu răspunde următoarele:

În decursul desbaterilor sinodali, ne-am convins cu toții, că în centru și în afară s'a constatat progres îmbucurător în activitatea organelor noastre bisericești, și că progresul în direcție sănătoasă avem să l mulțămim întâiu Escelenției Vostre. Venim dar și noi a mulțami Escelenției Tale și a ruga Părintele ceresc să Te țină în deplină sănătate, ca să conduci încă mulți ani biserica noastră.

Protocolul ședințelor X și IX din 18 19 Maiu a. c. s'au cetit și autenticat, conform concludului sinodal Nr. ... în prezența deputaților aflători în Sibiu.

Discursul

rostit de I. P. S. D. metropolit primat al României la sărbătorile din 10 Maiu.

Sire, Dămnă! Alteța regală!

În decursul Domniei Majestății Vostre de 25 ani, toate ramurile vieții și cele ale politicii românilor au înscris în analele lor fapte mari și au sărbătorit la timp, triumful binelui, propășirea lor pe calea civilizațiunii.

Sânta noastră biserică ortodoxă română, rugătoare și mijlocitoare născutului nostru către Dumnezeu, a înălțat totdeauna rugă către Cel Atotputernic pentru îndeplinirea dorurilor națiunii și astăzi când pronia Dumneșcă ne a învrednicit a sărbători iubileul domniei înțeleptului cărmaciului statului român, biserica canonică a României, mergând cu grabă la treptele altariului, a înălțat, în numele întregului popor românesc, rugă de mulțămire pentru toate câte i-a dat lui Dumnezeu în timp de 25 de ani.

Așa Majestate! clerul, mulțămind lui Dumnezeu pentru fie care act mare, ce voi ați săvârșit, cu poporul vostru prea iubit, de la treptele altariului vine la treptele tronului, și aici înaintea lui Dumnezeu și a oamenilor, mărturisesc cu glas tare și puternic, că în acest timp de domnie glorioasă s'a votat legea prin care s'a înființat cea mai înaltă instituțiune bisericească — sântul sinod, — s'a recunoscut canonicitatea bisericești noastre, autocefalia bisericești și s'a înființat acultatea teologică.

Sire, plin de recunoștință pentru asemenea mari fapte săvârșite, mulțămind lui Dumnezeu că el V'a ales și condus în mod providențial pentru destinele românilor și înflorirea sântei noastre bisericești, clerul, prin organul sântului sinod, depunând la treptele tronului sentimentele sale de devotament și iubire, rogă pre cel Atotputernic să sedăruiască ani mulți și fericiți Majestății Vostre pentru îndeplinirea menirii, ce Dumnezeu V'a încredințat.

Să trăiți Sire!

Trăiască M. S. Regina!

Trăiască A. S. R. principele moștenitor!

Trăiască România.

Majestatea Sa regele răspunde ast-fel:

Caldurósele urări ce Inalt Pré Sântia Văstra 'mi aduceți în numele sântului sinod și al înaltului cler, ca și rugile binecuvântate ce neincetat înălțați pentru noi, sunt scumpe inimii noastre.

Religia, care este sorgintea tuturor virtuților, este totodată, temelie cea mai statornică a viitorului unei națiuni. Ea a fost paza naționalității noastre, pentru că clerul în timp de amară încercare, a știut prin înveștămintele sale mântuitoare și prin frumósile pilde de pietate și de iubire de țară, a fi demn de înalta misiune, la care este chemat.

Istoria noastră națională nu va uita nici odată numele acestor vrednici păstori, ale căror urme gloriose le găsim la fie-care pas, și cari au înșuflat în turmelor lor iubirea de Dumnezeu odată cu de votamentul către patrie.

În acești 25 ani ai Domniei Mele s'a împlinit vîna dorință ce aveam de a vedé biserica română restabilită pe bazele ei canonice, consfințirea neătárnăriei sale, alegerea înalților demnitari ai sei de către Sântul sinod și reprezentatiunea națională și în sfârșit, recunoșterea și binecuvântarea autocefaliei a bisericești noastre de către Inalt Preasăntitul patriarch ecumenic, păstrând cea mai strînsă legătură dogmatică cu celelalte bisericești ortodoxe autocefale.

Neătárnarea bisericești noastre ne impune îndatoriri mari, între cari, cea dintâia, este înălțarea stărei intelectuale și materiale a clerului. Neincetat silințele Mele vor tinde către acest sfârșit, și nu Me îndoesc, că facultatea de teologie ne va da preoți înveștali și cuvioși, cari, prin luminile lor, vor întări iubitul Nostru popor în moravuri bune și credință strămoșească.

Nădăduesc asemenea, că fericitele măsuri luate pentru rețipărirea cărților bisericești cu totă îngrijirea și cu litere latine, vor contribui puternic, prin răspândirea lor, a hrăni simțământul religios în inima acelor, a căror mântuire Ve este încredințată.

Rog Pronia Cerescă să reverse binefacerile Sale asupra poporului român și asupra păstorilor bisericești noastre naționale.

Cestiuni școlare.

II.

Fiind esamenul în școlile noastre un act sărbătoresc de atâta însemnătate, încât numai se pôte să se țină în zi de sărbătoare și fiind că acesta nu se pôte tot deuna, să ne dăm nisuița, că în ză ține-rei esamenului se fie o zi de sărbătoare, pentru autoritățile școlare din comune, pentru părinții ce au prunci și pentru cei ce se interesează de școlă.

Inceputul esamenului în tot deuna să se facă cu o rugăciune, după care să umeze o cântare. Prin acesta elevii devin mai viali și se ridică însemnătatea esamenului.

O bună impresiune face asupra întreg publicului, dacă sala, în care se ține esamenul va fi decorată și decă cei ce participă la esamen sunt în vestminte de sărbătoare, începând firesc dela prunci. Sunt lucruri secundare aceste, dar trebuie să se pună pond pe ele la un popor, carele abia de decenii s'a smuls din sclăvie.

Nimic nu face o impresiune mai deprimătoare asupra unui om, carele participă la esamen, ca a vedé o odaie puțin curățită, prunci nespălați și totul în disordine chiar și cu ocaziunea esamenului, érá public ca'n palmă la esamen. Tóte aceste denotéază, că școla este neglesă și lipsește adevăratul spirit din ea, carele să dea viață.

Esaminarea se începe cu primul și al doilea despărțământ. În timp ce cu aceste două despărțământ se ocupă înveștătorul, despărțământul III și al IV sunt ocupați de esemplu cu desvoltarea unor teme din comput, ér despărțământul al 5 și al 6

pot să lucreze ocupațiune scripturică din limba română.

Greșită ni se pare procedura acelor învățători, cari esaminând despărțământul I. și II. pre cele lalte le lasă neocupate. De o parte elevii din despărțăminte superior ne pot conturbă, fiind ei neocupați, de altă parte numai când toate despărțăminte sunt în activitate, ne putem da părerea, dacă învățătorul e la locul său sau ba?

După ce am esaminat despărțăminte I. și II. din cetire, comput și din istoria biblică apoi ceva poezii scurte de rost și vr'o cântare, pre aceste le putem demite ca mai liber să se potoa ocupa învățătorul cu celelalte despărțăminte. Ar fi și obositoriu a ține în încordare și primele despărțăminte până la finea esamenului.

Cu despărțăminte rămase, reciproc, până me ocup cu unele verbal până atunci celelalte capătă ocupațiuni în scris. Se potoe și de recomandat ca despărțământul III și IV să le esaminez de odată, când nu sunt mulți elevi — din toate obiectele — eventual din cetire, gramatică și religie.

Esamenul se finesează apoi cu probe din cântări și o rugăciune.

Ar mai fi se amintesc ceva și relativ la răspunsurile pruncilor. Nu odată mi s'a dat ocaziune a vedea cum sunt defăimați elevii, cari nu răspund bine înaintea publicului, adese sunt infrunțați aspru, ba li se mai dă câte odată și epetete grosolane ca bou etc.

Numai amintesc de casurile, că sunt trași și de urechi câte un elev, dintre cei debili.

Aceste sunt lucruri nepermise cu ocaziunea unui esamen. De o parte pentru că a îndrepta acum pe elev e imposibil, de altă parte pentru că asupra publicului face o impresiune neplăcută. Simțul de rușine al elevului numai îl timpim, procedând astfel. Dacă totuși vre un învățător ar avea mâncărimea, ca se-și arete nemulțămirea față de un elev, facă o după esamen în cerc mai restrins. A avut de altcum timp de ajuns 8 — 9 luni de ași arăta nemulțămirea față cu cei leueși.

Cu mare precauțiune trebuie să fie învățătorul, eventual inspectorul ca conducătorul al esamenului, când laudă pre un elev pentru răspunsurile sale. Aici se fim foarte avari cu laudele și numai în casuri de tot rari. Deorece nu odată se întâmplă, că pruncii mai debili la esamen răspund mai bine ca preste an; și astfel laudându-i pe acestia, lesne ne ar putea dice eșind dela esamen un alt elev: „apoi N. N. tot anul a răspuns rău.”

De aci e bine se măsurăm rar cu laudă. Vorba de „bine” să o folosim deci cât mai rar.

Din cele premerse să nu presupună cineva, că din esamen am avea se facem o paradă spre a înșela ochii privitorilor. Acesta se întâmplă acolo, unde fie căruia elev se dă lecțiunea ce are se răspundă, unde temele din comput ce se dau se rezolvă mai înainte în clasă, unde piesele una ori două din limba română, cetire se pregătesc cu săptămâni înainte, unde în fine cam toți elevii știu ce au se răspundă. Aci esamenul e o paradă de producțiune, și o minciună, prin care e înșelat publicul; ăra influința unui atare esamen asupra tinerimei nu potoe fi decât păgubitoare.

De aceia ori și ce aparință, prin care s'ar tinde la mistificarea adevărului, e de desprețuit.

Spre a se pute face acestă este absolut necesar ca învățătorul să aibă scris întreg materialul, ce a percurt cu fie care despărțământ în decursul anului. Preț de acestă material inspectorul ori comisariul de esamen se recerce pre învățătorul ca se esamineze din o parte sau alta, din ce s'a percurt.

În comput, în deprinderile stilistice și chiar și alte obiecte potoe pune și e bine se pună întrebări însuși inspectorul. Pe acestă cale ne putem convinge, dacă elevii s'au însușit materialul predat în decursul unui an. O astfel de procedură din partea inspectorului nu potoe fi decât binevenită unui învățător, carele și a făcut datoria.

Dacă un învățător nu și-a luat ostenela a scrie materialul percurt în decursul anului cu fie care despărțământ din fie care obiect de propunere, atunci inspectorul nu ar avea decât se urmeze pe basa normativului scolar în vigore, unde se află materialul pentru fie care despărțământ.

Asupra timpului cât are se dureze esamenul s'a amintit că dela 2—4 ore maxsimul.

A trece preste acest timp, ar fi obositoriu și pentru învățătorul nu numai pentru elevi.

Și nu odată se întâmplă ca durând esamenul prea mult răspunsurile din urma sunt mai debile și publicul cu ultimele impresiuni se duce de comun acasă.

Atăta relativ la esamene de o camdată.

I. G.

Adunarea municipală a comitatului Sibiu.

Sub presidiul dlui vice-comite Gustav Thallmann s'a ținut la prima Iunie a. c. în sala cea mare a comitatului adunarea generală de primăveră.

În program s'au pus la ordine frumoasă sumulită de 153 de obiecte, cari toate și au aflat rezolvirea lor cu puține excepțiuni în sensul propunerilor făcute din partea comitetului permanent.

La o discuțiune ne-am fi asteptat la tot cazul la p. 16, unde s'a pertractat nota comitatului Albei de jos, ca să rămână municipiile și mai departe în dreptul de alegere.

Dar se vede, că înadins s'a evitat discuțiunea, căci sunt mulți membrii în municipiu, cărora le vine la socotela ca să nu se scie ce cugetă ei în privința acestă și sunt alții, cari și dic: „nu avem nici ce pierde, nici ce câștiga”.

Așa fără nici o discuțiune s'a primit propunerea de aderință la nota comitatului Albei de jos să înțelege cu adausul, că alegerile să fie libere și dreptul de candidare, care mărginesce libertatea alegerilor, să se stergă.

S'a petrecut mult timp cu cetirea statutului despre manipularea cu banii la magistratul Sibiu și Sebeș și și mai mult cu cel pentru măsurile pentru stăpînire paserilor și dacă am avea cova de observat ar fi, ca atari statute să se împărțescă de timpuriu membrilor ca să se privească cetit, căci din o singură cetire nimeni nu-și potoe face observări și tot timpul cel petrec membri, cu ascultarea atător lecturi este timp perdut.

De aci apoi se explică, că la rapoartele vicecomitetului și la rapoartele diferitelor comisii, și perd mulți paciența și părăsesc sala; ăr alții, cari ar dori explicări în una ori alta privință, prin aceea că interpelază asupra unui sau altui obiect, provocă susceptibilitatea domnilor dela masa cea verde.

Au fost și alegeri în unele comisii și dintre români a fost ales în comisiunea sanitară dl advo cat I. de Preda, de și i-ar fi fost locul mai bine în comitetul permanent, unde și așa avem puțini români, dar acolo se vede că locurile trebuia ocupate prin câte un neromân.

Între obiectele mai momentose vom aminti, că s'a aprobat concludul reprezentanței din Rășinari, prin care s'a votat comunei bisericesti gr. or. un ajutoriu de 80 fl. la an și s'a respins recursul cantorului gr. cat. ca ne motivat, nu s'a aprobat concludul reprezentanței din Săliște, cu esarândarea pășunatului, ci a rămas ca cestiunea să se reguleze în decursul anului, și spre marea noastră mirare s'a aprobat concludul reprezentanței din Șura mare referitoriu la esarândarea pășunatului, deși contra acestei esarândări au recurat preste 100 de inși și comitetul permanent a propus ca să rămână status quo.

Notariul din Șura mare se vede, că nu a cetit recursul, căci în vorbirea cu care a apărut concludul reprezentanței a dis, că afară de preotul român gr. ort. și de doi tre iromâni băstinași, toți cei ce au recurat sunt venetici și țigani. Între cei ce au subscris recursul noi am aflat și vre-o 15 sași. Întrebăm acum: de care categorie se țin sașii cei 15, de venetici — ori țigani.

E trăba sașilor, cari au subscris recursul de a se rafui cu iscusitul notariu, români după informațiunile ce ni-le am scos dela locul cel mai competent, nu sunt nici venetici nici țigani.

S'au luat la conosciință împăciuirile comunelor Boița, Sebeșul superior și Tălmăcel cu șapte județe, s'au aprobat multe rațiocinii comunale, s'a dat concesiune pentru tăierea de lemne din pădurile comunale.

Contractul comunei ~~Boița~~ în cestiunea vinderei lemnului din pădure — s'a aprobat, deși rezultatul licițațiunei era cu mult mai favorabil, ca prețul oferit din mână liberă după licițațiune — și comitetul permanent a făcut propunere pentru o nouă pertractare a cauzei — dar lemnele fiind deja tăete numai ajută nemica o altă pertractare.

În liniamente generale, acesta ar fi raportul ce vi-l pot face despre adunarea municipală din 1 Iunie.

Raportorul

Correspondențe particulare

ale „Telegrafului Român”.

Sighișoara, D-le redactor! Binevoiți a da loc în prețutul d-vostă diar, ce redigeați, următorului raport asupra „Concertului” împreunat cu dans, dat în Sighișoara la 23 Aprilie v. a. c. din partea unei corporațiuni concertiste constătătoare din clerici seminariști din Sibiu.

Venitul brut al aceluiaș concert a fost de fl.	154.90
Spesele avute cu arangierea.	144.36
cari detragându-se din venitul brut rămâne un plus de fl.	10.54

Acest plus a fost adaus fondului esistent pentru cumpărarea de cărți scolare pe sama elevilor sêraci dela scôla română din loc conform scopului avut în vedere la arangierea concertului.

Suprasolviri au încurs dela următorii P. T. d. ni:

Păr. Adm. ppresbiter al Sighișoarei, Demetriu Moldovan 10 fl.; Clarisimul dn. ppresbiter gr. cat. al Mediașului Ioan Moldovan 2 fl.; George Têrnovean, notar în Urisul super 1 fl. N. N. 40 cr; domnișoara M. Gyárfás 1 fl. Albert Kozma comerciaut 1 fl.; Simon Albert jude reg. 1 fl.; D-na Krauss Friederike 1 fl. I. B. Teutsch jun. 1 fl. Kispál Gábor cassier comitatens 1 fl.

Suma suprasolvirilor 19 fl. 40 cr.

Prin poștă ne-a sosit 1 fl. dela păr. ppresbiter al Cohalmului, d-nul Nicolau Mircea.

În mod ulterior ne-a sosit tot prin poștă încă 2 fl. dela dl Ioan Șoneriu dr. la institutul chimic universitar din Bucuresci, care sumă de asemenea s'a adus fondului mai sus amintit.

Primescă toți P. T. dni, cari au binevoit a jertfi acestă mulțămintă noastră, asigurându-i că toți acei elevi cari se vor împătăși de jertfele aduse de M. On. d-nilor își vor aduce aminte în rugăciunile lor, cătră bunul Dumnezeu de binefăcătorii lor și vor dice: „Atotputernicul să le răsplătască jerfa adusă!”

Totdeauna comitetul subscris exprimă mulțămintă publică tuturor acelor, cari au participat la acestă festivitate românească, alergară unii și alții chiar din depărtări mari, îndemnați de iubirea de asculta esecutarea bogatului program de cântări parte corali, parte solo-uri a tinerilor concertisti și elevi, ai simpaticului nostru compositor și profesor de musică G. Dima, pe care cu altă ocaziune cu mare plăcere îl așteptăm a se ivi în mijlocul nostru.

Onoratului public german din loc, care s'a prezentat într'un număr foarte frumos, ne simțim îndemnați a-i aduce o specială mulțămintă publică.

În fine nu putem trece cu vederea de a nu aminti și aci, deși s'a făcut mențiune din partea altora în acestă direcțiune împrejurarea, că reușita morală a tinerilor concertisti a fost preste așteptare! Se vede, că și-au dat totă silința a satisface așteptărilor publicului. Ostenela nici nu le-a fost, am putea dice, preste puterile d-lor. Melodișo și puternica voce de bas a d-lui I. Demian ne-a încântat foarte mult în solurile esecutate din parte-i!

Atât românii cât și străinii au fost tare încântați de succesul esecutării precise a cântărilor cuprinse în program, ceea-ce se potoe vedea dintr'o dare de sémă asupra aceluiaș concert într'o foie locală germană „Grossklocherbote”. O deosebită impresiune plăcută publicului a făcut compozițiunea d-lui Dima „Cu trupul”.

Tinerii concertisti ne-au făcut tuturor participanților o sêră plăcută, pentru care n'avem de cât asemenea să le mulțămim.

Încehem cu speranța, că a doua întreprindere de felul acesta pe la noi se se bucure de un succes și mai strălucit în totă privința, având atunci în frunte pe simpaticul nostru „Ghiță” în onorea căruia în sara concertului s'au ridicat mai multe toasturi, cari se sfêrșiau cu aplause frenetice din partea ascultătorilor.

Sighișoara, 10 Maiu, 1891.

Comitetul arangiator.

Raportul general

al consistoriului archidieceșan, ca senat episcopesc despre activitatea sa în decursul anului 1890.

Nr. 2672 scol.

II. Cu privire la starea materială, la administrarea și manipularea averei singuraticelor comune bisericesti din archidieceșă, avem onore a raporta următoarele:

1. Și în decursul anului esirat multe din comunele nostre bisericesti au continuat a-și investi banii disponibili în realități, așa comunele: Brașov, Satulung, Purcăreni, Preșmer, Rotbav, Lona sâsescă, Sadu, Tomanatecul, M. Cheța, Poplaca, Archita, Runcu, Ida mare, Gârbova de sus, Ciu-banca, Vidacutul, Cărpiniș, Roșia, Marcoș, Teliu, Vama-Buzeului, Bucerdea vinosă, Geomal, Burul, Dumbrava, Brateiu, Șimotelnice, M. Mămăligani. Contractele de cumpărare au fost asternute și aprobate de consistoriu.

2. S'au aflat și în decursul anului esirat binefăcători cari prin dăruiri, donațiuni și legate au contribuit la înmulțirea averei comunelor nostre bisericesti. Ne împlinim o plăcută datoriță a înregistra aici singuraticele casuri de astfelu de contribuiri maritimose precum:

- în comuna Păclia s'a sporit averea bisericeii prin lăsemântul făcut de Iov Drămborean;
- în Corneni prin donațiunea făcută de Anastasia Pop;
- în Chichișiu prin donațiunea făcută de Nicolau Mărică și Ana Băju;
- în Mucundorf prin donarea unei case parohiale;
- în Glămboca prin donațiunea Mariei și Oanei Bucșă;
- în Cigmeu prin testarea unui pământ pe séma bisericeii din partea lui Petru Bădila al lui Ioan;
- în Boiu (tractul Geoagiu I) testând parochul Nicolau Drăgoșel din Rapoltul mare 60 fl., ca fond scolaru;
- în Ampoița prin donațiune făcută de Ana Vasile.

2) în Marcoș prin donațiunea făcută de Paraschiva Comșa;

3) în Bastelec prin donațiunea făcută de Nicolau Mirică și soția Ana;

m) în Abrudsat prin fundațiunea de 200 fl. făcută de protopresbiterul răposat Ioan Gal și soția sa Ana;

n) în Marcoș prin lăsementul făcut de Alece Popovici;

o) în Cojocna prin lăsementul făcut de Ioan Oltean fost mai în urmă profesor în Galați (Români);

p) în Cibu, prin testarea sumei de 150 fl. de Ioan Cristea și soția sa Magdalena;

r) în Șura mare, prin donațiunea făcută de Ioan și Maria Duse.

s) în Cernatul inferior prin donațiunea făcută de Ioan Rogoz și Ioan Gebe;

t) în Heghig prin donațiunea făcută de familia Erményli.

3. Porțiuni canonice s'au cumpărat din bugetul fondului Rudolfin pe anul (1890) în parohiile Arpatac, (1274) Ilmbav, (1239) Cernatul inferior, (3851) Sălciua superioară, Sub pădure, (6577) Sâmbenedic, (2016) Sânger, 5648/1889 Esc. Burul 4131 și Meșindorf.

4. Cu privire la zidiri de biserici raportăm, că zidirea bisericii din Șona s'a terminat și colaudat, mai departe s'au revădit și aprobat planuri pentru zidiri de biserici în comunele: Juncul de jos, Șinca nouă, Filea, Dencul mare, Mogógia, Cebea și Bedeleu; apoi s'au reparat bisericile din Bârseu Borgo-Bistrița, Covasna, Bulzesci, Stremțiu, și Caraciu, în Slimnic s'a zidit turnul bisericii — edificii nouă de școală s'au terminat și colaudat în Hodac, Hașfalău, Măgheruș, Ungra, Borgo-Prund, Tău, Șulumberg, s'au aprobat planuri pentru zidiri de școală în Aciliu, Rotbav, Buninginea, Budila, Nadășa română, Huniedóra, Noerichiu și Cricău, în aceste două comune din urmă cumpărându-se case private, cari s'au adaptat pentru școle.

5. În afaceri de rescumpărarea regaliilor, de comisări de exploatarea pădurilor și asigurarea averilor bisericesci imobile prin intabulare acurată în cărți de fondare, — s'au dat din partea consistoriului în casuri speciale îndrumările de lipsă.

6. În ce privește administrarea și manipularea averilor bisericesci consistoriul arhiepiscopesc pe baza experiențelor făcute în frul reviziunii rațiociniilor comunelor bisericesci s'a aflat îndemnat prin circulariul din 3 Novembre 1890 Nr. 6761 Epitr. care se alătură sub / a îndrumă pe comitetele și epitropiile parohiale la stricta observarea regulamentului pentru administrarea și controla averilor bisericesci din arhiepiscopescă.

Despre starea reviziunii rațiociniilor comunelor bisericesci, precum și despre starea lor materială se alătură sub / două cospecte separate.

Apel.

Este cunoscut on. public român că: „Reuniunea învățătorilor rom. gr. or. din districtul al X-lea Brașov, al arhiepiscopescii Transilvane” a susținut și edat în trei ani consecutivi fîoia pedagogică „Școala și Familia”. Cu finea anului al III-lea reuniunea intrunită în adunare generală extraordinară, conchemată anume pentru cestiunea fîoiei, cu regret unanim a trebuit să renunțe dela bunele sale intențiuni și să se mărginească a decide desființarea ei până la alte timpuri mai favorabile. Această decisiune s'a împărțit și on. public în ultimul număr din anul al treilea. S'a arătat acolo și cauzele, cari au necesitat sistarea ei. Intre altele, ca cea mai principală cauză, s'a amintit împregiurarea, că abonenții nu au căutat a-și achita costul de abonament, ceea ce a adus cu sine ruina micului fond al Reuniunii adunat cu mari greutate. Nu mai puțin decât 1000 fl., sunt și astăzi în restanță pe la abonenți. Această tristă împregiurare a dat ansă comitetului central al Reuniunii, ca să adreseze pe calea acesta tuturor abonenților fîoiei „Școala și Familia”, cari până aci nu și au achitat abonamentul, acest călduros apel, cu rugarea ca neamănat să binevoască a anunța cassei reuniunii, anumit dlui cassar al reuniunii Ioan Aron învățătoriu în Brașov sumele ce restază, ca astfel reuniunea să pîtă eși din miseria, în carea a fost adusă prin speșele cele mari împreunate cu buna și binefăcătorea ei întreprindere.

Brașov, în 13 Maiu, 1891.

În numele comitetului central:

Ioan Popea,
președinte.

Nicolau Bârsan,
secretar.

Dr. IOAN MOGA.

Mercuri la 5 ore, conform anunțului funebrel, s'au transportat la repaus etern rămășițele pămîntesci ale mult regretatului Dr. Ioan Moga. Simpatitiile, de cari s'a bucurat în societatea română și străină sibiiană și renumele seu bun în împregiurime a intrunit la ultimul adio un public așa de numeros și de distins, încât nu mai rar, de tot rar, s'a mai putut observa un conduct atât de imposant.

Înainte carului funebru au mers în rînd elevii seminariali, fetele dela școlele Asociațiunei, corul seminarial, preoți oficanți și un car mare cu corone; ăr urmat era defunctul de rudeni și de toți pretenții și cunoscuții sei. Vom aminti aici pe d-nii asesori consistoriali în frunte cu vicariul arhiepiscopesc Dr. Ilarion Puscariu, medicii civili și militari, vice-comitele Thallmann cu funcționarii comitatensi, primarul orașului de Hochmeister cu magistrații, inspectorul

reg. de școle, funcționarii institutului „Albina”, ai societății de asigurare „Transilvania”, oficerii români, juși dela tribunal și judecătoria cercuală, preoți și inteligență din împregiurime și alte persoane marcante.

La mormânt părintele asesor Zacharia Boiu cu oratoria-i cunoscută țină o lungă și frumoasă vorbire, carea stôrse lacrimi din ochii tuturor.

Revenind să întregim încât-va biografia fericitului întru pomenire, carele întrăga viață sa a sacrificat-o pentru binele familiei, a națiunei și bisericii sale, însemnăm pe scurt: S'a născut la 14 Maiu 1847 în comuna curat românescă Săsciori din ținutul Sebeșului. Studiile gimnasiale le-a făcut în Sibiu, ăr medicina în Viena. La 1871, pe cînd băntuia colera în Petroșeni el a alergat cu sacrificiul vieții să dea ajutoriu după puțină celor băntuiți de acel flagel. În Sebeș a stat ca medic dela anul 1872—1874. La 1873 a condus la altariu pe una dintre cele mai distinse fice ale Sibiului, pe d-șora Anna Bologa, carea a fost o adevărată cunună în viața lor conjugală, atât în afacerile casnice, cât și în viața socială. Cariera de medic în Sibiu o a început la 1874 și a lucrat cu atîta devotament și culdură, în cît pragul preste care pașia dînsul părea binecuvîntat. În tîmna anului 1889 imbolnăvindu se de un morb de inimă a fost și dînsul silit a-și lăsa numeroasă familie și pe cei ce l'au cunoscut în jale adîncă.

Întru amintirea reposaților.

În loc de o cunună pe cosciugul reposatului Dr. Ioan Moga a contribuit la fondul întru amintirea celor reposați, administrat de comitetul Asociațiunei transilvane:

1. Escelenția Sa I. P. S. D. arhiepiscop și metropolit Miron Romanul 15 fl.

2. Ioan Pop de Galați adv. 10 fl.

3. Leontin Simonescu în loc de cunună pentru Dr. Ioan Moga și R. Cosma 5 fl.

4. Dîmna Catinca Pușcariu din Brașov a contribuit în loc de cunună pe cosciugul reposatului Dr. Ioan Moga cu 10 fl. la „Fondul pentru regularizarea cimiteriului din suburbiul inferior”.

Corone eterne pentru cei reposați.

Atotputernicul Dumnezeu, chîemînd la sine pe d-nul Dr. Ioan Moga din Sibiu, dl director Valeriu Bologa și d-na Lucia Bologa în semn de aducerea aminte de scumpul lor cumnat, ne a predat în locul unei corone pe sicriu 20 fl. v. a. cari s'au adăogat la „fundațiunea întru amintirea de iubiții răposați”. Brașov, 21 Maiu, (2 Iuniu) 1891.

Răpind mîrtea din mijlocul scumpei sale familii și dintre amicii sei pe dl dr. Ioan Moga d-nii funcționari ai filialei Albina din Brașov: N. P. Petrescu I. G. Barițiu, V. Ūveges, I. Oncioiu, I. Moldovan și N. Benția, din incidentul morții demnului bărbat ne a predat ca contribuie pentru amintirea neuitatului defunct în locul unei corone pe sicriu 20 fl. v. a. pe cari i-au adăogat la „Fundațiunea întru amintirea de iubiții răposați”.

Brașov, 21 Maiu, (2 Iuniu) 1891.

Chîemînd Dumnezeu la lăcașurile eterne pe iubitul și neuitatul amic Dr. Ioan Moga din Sibiu, familia d lor Ioan Popea profesor și Simeon Dămian adv. în Brașov au depus ca contribuie pentru amintirea în fie care an pe viitor despre neuitatul defunct în locul unei corone pe sicriu 20 fl. v. a. pe cari i-au adăogat la „Fundațiunea întru amintirea de iubiții răposați”.

Brașov, 21 Maiu (2 Iuniu) 1891.

Comitetul parochial român gr. or. din cetatea Brașovului.

Bartolomeiu Baiulescu,
președinte.

Varietăți.

* (Disticțiune.) Dlui Dr Ioan Popp, medic de reg. cl I la reg. de infanterie Nr. 31 i s'a conferit „crucea cu coronă de aur pentru merite” în considerarea serviciului de mulți ani, prestat cu dsosebit zel și succes.

* (Biserica gr. or. din Bucovina.) O telegramă particulară din Viena a „Gazetei Bucovinei” anunță, că statutul congresului bisericesc gr. or. din Bucovina nu s'a aprobat și au să se scrie nouă alegeri pentru congresul, care va avé să facă proiectul unui alt statut. Căuzele neaprobării statutului sunt necunoscute.

* (Maial.) În 8 Iuniu st. n. se va ținé în „Dumbravă” Maialul școlei civile de fete a Asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului român, precum și maialul școlei de fete susținută de „Reuniunea femeilor române din Sibiu”, la care petrecere se invită onoratul public cu tîta onîrea.

* (Cum se transplîntă cultura.) Joia trecută s'au înfățișat aici în Sibiu la supravisațiune doi feciori din comitatul Tîrnavei mari, fostul pașalic al contelui Bethlen Gábor, de altfel președinte al Kulturegyletului. Nu scim din ce motive, dar destul, că însoțitorul din oficiu al acestor feciori, un adiunct notarial din Sighișoara, îndată ce dădu cu ochii de un fecior, în loc de buna dimineță, făcîndu-se voinicos, îi sterse o palmă preste față. Acesta s'a întemplat înaintea caselor comitatului, în prezența a doi oficeri de honveși și a altor ômeni. Ne mai încometînd faptul, care servese ca o tristă mărturie a ruinelor administrative din comitatul Tîrnavei mari, îl punem în rîvașul Kulturegyletului; ăr pe voinicosii patrioți, cărora le-ar mai veni pofta să comită astfel de fapte barbare, îi îndreptăm în Mongolia.

* (Măsurî nouă de magiarisare.) Ministrul de comunicațiune Baross a trimis tuturor funcționarilor și oficiilor, ce stau sub direcțiunea sa o ordonanță, în care li se poruncește ca în comunicațiunea lor între sine să se folosească exclusiv de limba maghiară. Numai în comunicațiune cu publicul e permisă folosirea și a altei limbi, dacă va fi necesitate.

* (Mucăria.) Intre caii dela artileria din Cluș a intrat mucăria. În 29 Maiu au fost pușcați 19 cai altmintrelea sănătoși și de mare preț. În dîilele premergătoare au fost pușcați vre o alți 14.

* După cum suntem informați în nîptea de 26 spre 27 l. c. n. a bătut grindina și a nimicit recolta bucatelor de tîmna (grîne, sîcări, ovese, cînepi) din hotarul jumătate al comunei Voila, lângă Făgăraș.

Acesta comună a fost greu cercetată de calamitățile naturale în anii din urmă. După ce i se înecă aprîpe în tot anul o parte a hotarului prin esundările Oltului, a fost pustiită în jumătate prin focul îngrozitor din anul 1887, apoi prin alte două focuri din 1888 și 1889; mai vine acum o nouă pustiire a bucatelor înainte de recoltă prin grindină.

Bietul popor, care și așa e destul de apăsător de necazurile vieții în dîilele cele grele de aci nu apucase a se reculege de perderile trecute și este îngununchiat din nou și ajuns aprîpe la sapă de lemn.

* Palatul kulturegyletului în valîore de 300 mii fl. e isprăvit și în curînd va deschide salîonele pentru cancelaria reuniunei culturale, sau mai bine dîs de magiarisare. Se le fie de bine.

* Ni se scrie din Buhani (cottul Aradului): În Dumineca Mirofarelor la 5 Maiu a. c. ridicîndu-se o vijeliă din spre Nord-Vest, se repeđi un fulger asupra comunei Buhaiu, presbit. Butenilor, diecesa Aradului, carele se descărcă în frasinul seculariu din colul casei parohiale cu o detunătură atît de puternică, cît seculariul arbore se prefăcî țandări. Alt accident nu s'a întemplat.

* (Postal.) Direcțiunea postală telegrafică din Sibiu escrie concurs pentru ocuparea de magistru postal în Ucea inferioară (comit. Făgărașului.) Pe lângă alte venit e un salariu de 202 fl. Reflectanții au a depune o cauțiune de 100 fl. și a-și înainta cererile în decurs de 3 săptămîni.

Bibliografic.

— A apărut: „Antologie română” modele literare din autorii secolului XIX-lea cu notițe biografice și aprețieri literare, întocmite pentru clasele superioare de liceu, seminare, școle pedagogice, esterne etc. și potrivite atît pentru aplicarea poetice cît și pentru completarea istoriei literaturii de Ioan Manliu profesor. B) Poesia, Bucuresci.

— „Trandafiri și vioarele” poesii populare, culese de Ioan Poy Reteganul, învățător Ed. II a simplificată. Prețul unui exemplar 60 cr.

— „Istoria biblică” în versuri a vechiului și noului testament ilustrată cu 108 chipuri. Ed. IX. N. Ciurcu, Brașov.

Mulțamită publică.

Comuna noastră bisericescă Dobêrleu cu filia Baștelec comitatul Treiscaune (Háromszék) protopresbiteratul Treiscaunelor, a primit în anul acesta la propria-mi stăruință dela dl Grigorie Gavrilescu comersant în Bucuresci „Icîna Dlui nostru Iisus Christos (punerea în mormînt) în valîore de 172 franci. Asemenea dl Stefan Peneș din Târlungeni tot aceiași icîonă pe sama nou ziditei biserici din filia Bastelec aparținătoare la materia Dobêrleu în preț de 32 fl. Pentru aceste donuri față de aceste comune bisericesci, cari împodopesce biserica și stărnesc evlavie și pietate religioasă în inimile sîrmanilor peporenii lipsiți de mijloce, comitetul parochial din materă și filie își ține de sfîntă datorință a esprima dlor donatori pe această cale cele mai sincere și căldurose mulțamiri.

În numele comitetului parochial.

Dobêrleu în 12 Maiu, 1891.

Ioan Oltean,
paroch gr. or.